

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх спеціальностей</i>
Освітня програма	<i>Для всіх освітньо-професійних програм</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>І курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити ЄКТС/ 60 год (Лекційні заняття – 6 год., семінарські заняття -2год., СР-52 год.)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>модульна контрольна робота, залік</i>
Розклад занять	<i>Лекції (3 лекції на початку семестру, згідно графіку сесії), Семінарські заняття (згідно графіку сесії)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Відповідальний за силабус д.і.н., професор, зав. каф. історії Костилова Світлана Олександрівна, kostilyeva.svitlana@lil.kpi.ua Лектори, семінарські: НПП кафедри історії, ФСП https://history.kpi.ua/department/academic-staff/</i>
Розміщення курсу	<i>Курси розміщені на дистанційній платформі «Сікорський» із застосуванням платформ Google classroom (код курсу: ygtfswn)</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Основою вивчення кредитного модуля є базові знання з всесвітньої історії, історії України та інших гуманітарних дисциплін, набутих в межах загальної середньої освіти.

Предметом вивчення дисципліни «Історія української культури» є засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу; розуміння основних етапів, процесів, подій історії української культури і культур національних спільнот України та української діаспори з давніх часів до сьогодення в контексті світового розвитку цивілізації.

Метою дисципліни є формування історичної та національної свідомості, загальнолюдських духовних цінностей; орієнтація на засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу; розуміння основних етапів, процесів, подій історії української культури і культур національних спільнот України та української діаспори в контексті світового розвитку цивілізації.

Відповідно до освітньо-професійних програм (ОПП) першого «бакалаврського» рівня вищої освіти після вивчення дисципліни студенти мають набути наступних **компетентностей**:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Згідно ухвалених наказом ректора КПІ ім. Ігоря Сікорського ОПП першого «бакалаврського» рівня вищої освіти в результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати результати навчання згідно матриці забезпечення **програмних результатів навчання** відповідними компонентами освітньої програми.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

В структурно-логічних схемах освітньо-професійних програм підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня вищої освіти навчальна дисципліна «Історія української культури» входить до переліку нормативних дисциплін, спрямованих на формування загальних компетентностей фахівця.

Пререквізити – навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та викладається в 1-му семестрі 1-го курсу навчання з усіх освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін (кредитних модулів) в структурно-логічній схемі освітньої програми. Основою вивчення навчальної дисципліни є базові знання з всесвітньої історії, історії України та інших гуманітарних, природничих й точних дисциплін, набутих в межах загальної середньої освіти.

Постреквізити - дана навчальна дисципліна формує навички / здатність у студентів зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області відповідної ОПП першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Стародавня та середньовічна історія української культури

Тема 1.1. Вступ до дисципліни «Історія української культури»

Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій

Тема 1.3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури

Тема 1.4. Українська культура XIV- першої половини XVII ст.

Тема 1.5. Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.

Розділ 2. Українська культура нового та новітнього часу

Тема 2.1. Українська культура XIX ст. – початку XX ст.

Тема 2.2. Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади. (1917–1991рр.)

Тема 2.3. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.

Тема 2.4. Культурно-суспільне життя української діаспори

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для підготовки до лекційних, семінарських занять, модульної контрольної роботи (складається із трьох частин), самостійної роботи тощо використовується базова та додаткова література (надалі – література). Література, яку треба використовувати для опанування дисципліни, опрацьовується студентами самостійно із застосуванням інтернет-ресурсів, Google classroom. За умов дистанційного навчання можна користуватися літературою, яка розміщена у електронному вигляді на університетських та зовнішніх носіях.

4.1 Базова література.

1. Історія української культури. Курс лекцій / під заг. ред. д. і. н. С.О. Костилюєвої. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 334 с.

2. Історія української культури. Курс лекцій. Сабадаш Ю.С., Нікольченко Ю.М., Дабло Л.Г. К.: Видавництво: Ліра-К, 2020, 168 с.
3. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 340 с.
4. Історія української культури: термінологічний словник / Уклад. С.О.Костишева. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. 60 с.
5. Історія української культури. Від стародавніх часів до XIX століття. Ілюстрована хрестоматія. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 320 с.
6. Історія української культури (Українська культура XX ст.): ілюстрована хрестоматія. У 3-х частинах. / За заг. ред. проф. Ю. С. Сабадаш. Ч. II. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. – 292 с.

4.2. Додаткова література.

6. Бойко О. Д. Історія України : підручник. 7-те вид., стереотип. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 720 с.
7. Бойко О. Новітня історія України 2014-2019 рр.: навчальний посібник. К.: ВЦ «Академія», 2020. 160 с.
8. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп./ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. — Львів: Світ, 2005. — 568 с. URL::http://readbookz.com/books/210.html.
9. Міжнародні спільні структури з іноземними організаціями та з університетами-партнерами URL: http://kpi.ua/link.
10. Міронова І.С. Національні меншини України: навч.-метод. посіб. / І.С.Міронова – Миколаїв-Одеса: ТОВ ВІД, 2006. URL: http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=3&b=87.
11. Романько І.І. Історія та культура української діаспори. Навчальний посібник. Частина перша. Кропивницький: Видавництво ЛА НАУ, 2020. – 328 с.
12. Уривалкін О. М. Довідник з історії України. 2-тт. Київ: Видавець Олег Філюк, 2020. 888 с.
13. 100 великих українців / Н. Остапенко [та ін.]. К.: Арій, 2011. 496 с

4.3. Інформаційні ресурси.

1. <http://teka.ks.ua/> – Бібліотека українця
2. <http://litopys.org.ua/> – Ізборник.
3. <http://k-ua.net/> – Культура України: історія української культури: відомі люди, побут, традиції.
4. <http://mvduk.kiev.ua/> – Музей видатних діячів української культури.
5. <http://www.history.com.ua/index.shtml> – Український історичний портал.
6. <http://1000years.uazone.net/> – 1000 років української культури.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Для вивчення навчальної дисципліни заплановано проведення трьох лекцій, одного семінарського заняття та виконанням модульної контрольну роботу яка складається з трьох частин.

Під час вивчення навчального матеріалу застосовуються наступні **методи навчання**:

Код методу навчання	Метод навчання	Рекомендовано при проведенні	
		Лекційних занять	Семінарських занять
МН 1	Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо))	+	
МН 2	Словесний метод (лекція, бесіда, інструктаж тощо)	+	
МН 3	Наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій)	+	+

Код методу навчання	Метод навчання	Рекомендовано при проведенні	
		Лекційних занять	Семінарських занять
МН 4	Дискусійний метод		+
МН 5	Ділова гра (метод активного творчого навчання)		
МН 6	Частково-пошуковий, або евристичний, метод (організація активного пошуку рішення поставлених пізнавальних завдань)		+
МН 7	Метод проблемного викладу (до викладу матеріалу: ставиться проблема - формується завдання на основі різних джерел і засобів .На занятті розглядається спосіб рішення задачі).		+
МН 8	Дослідницький метод (самостійна пошукова робота з літературно-інформаційних джерел / завдань тощо та проведення аналізу матеріалу / завдання).		+

Розподіл аудиторних годин за темами курсу та календарний план їх проведення.

Назви розділів і тем	Лекції / год.	Семінарські / год.	Оцінювання
Розділ 1. Стародавня та середньовічна історія української культури			
Тема 1.1. Вступ до дисципліни «Історія української культури	2	0,7	Семінарське заняття
Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій			
Тема 1.3 Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури			
<i>Модульна контрольна робота №1.1</i>			МКР-1
Тема 1.4 Українська культура XIV- першої половини XVII ст.	2	0,6	Семінарське заняття
Тема 1.5 Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.			
<i>Модульна контрольна робота №1.2</i>			МКР-2
Разом за розділом 1	2	0,7	
Розділ 2. Українська культура нового та новітнього часу			
Тема 2.1 Українська культура XIX ст. – початку XX ст.	2	0,7	Семінарське заняття
Тема 2.2. Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади. (1917–1991рр.)			
Тема 2.3. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.			
Тема 2.4. Культурно-суспільне життя української діаспори			
<i>Модульна контрольна робота №1.3</i>			МКР-3
Разом за розділом 2	2	0,7	
<i>Залік</i>		(2)	
Всього годин	6	2	

Відповідність методів навчання та оцінювання відображені в рейтинговій системі оцінювання, яка передбачає: творчі завдання, модульна контрольна робота, підсумковий залік.

5.1.Лекційні заняття.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	<p>Тема 1.1 Вступ до дисципліни «Історія української культури» <i>Перелік основних питань:</i> Поняття та історичний розвиток терміну «культура». Критерії історичної типології культури. Культура і цивілізація. Культура і антикультура. Українська культура як цілісна система. Історіографія історії української культури. Джерела з історії української культури, їх класифікація. Постановня наукового джерелознавства історії української культури. Критерії періодизації історії української культури. Місце і роль «Історії української культури» в системі навчальних дисциплін гуманітарного циклу.</p> <p>Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій <i>Перелік основних питань:</i> Первісні культури на теренах сучасної України. Періодизація первісної доби в історії людства. Культури доби палеоліту та мезоліту. Неолітична революція. Культура енеоліту. Трипільська культура: територія поширення, будова поселень; керамічний посуд. Духовна культура та мистецтво. Культура епохи бронзи і заліза. Мистецтво кіммерійців. Скіфська культура. Звіриний стиль. Культура сарматських племен. Особливості дохристиянської культури давніх слов'ян</p> <p>Тема 1.3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури. <i>Перелік основних питань:</i> Загальна характеристика історичного періоду. Київська Русь у процесі взаємовпливу культур Заходу і Сходу. Поліетнічна основа держави Київська Русь. Запровадження християнства та його значення для еволюції культури. Походження давньоруської мови, її місце серед інших слов'янських мов. Слов'янські азбуки: кирилиця і глаголиця. Освіта на Русі. Перекладна і оригінальна література. Розвиток природничих наук. Літописання. Містобудівництво. Оборонна, світська архітектура. Сакральна архітектура і живопис. Фрески, мозаїка давньоруських храмів. Давньоруський іконопис. Книжкова мініатюра. Ремесла як культурний феномен. Церковна і світська музика. Роль Галицько-Волинської Русі у збереженні та розвитку давньоруської культури. Внесок різних народів до історико-культурної спадщини Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.</p>
2	<p>Тема 1.4 Українська культура XIV- першої половини XVII ст. <i>Перелік основних питань:</i> Характеристика соціально-політичних умов розвитку українських земель XIV – першої половини XVII ст. Національно-культурні процеси у Великому князівстві Особливості культурних процесів литовської доби. Освіта і книгописання. Оригінальна і перекладна література. Розвиток наукових знань. Початки кириличного друкарства. Архітектура та будівництво. Образотворче і декоративно-ужиткове мистецтво. Зародки театру. Музика. Пісенний фольклор. Історичне значення культурної спадщини литовської доби. Реформаційний рух. Братства та братські школи. Острозька академія. Києво-Могилянській колегіум. Поширення наукових знань. Літературні процеси. Розвиток друкарства. Розвиток архітектури, містобудівництва. Культова і світська архітектура. Театр і драматургія. Музичне мистецтво. Ренесансно-гуманістичні тенденції. Історичне осмислення спадщини Київської Русі. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському й Речі Посполитій</p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
	<p>Тема 1.5 Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст. <i>Перелік основних питань:</i> Загальна характеристика соціально-історичних умов становлення і розвитку культури другої половини XVII-XVIII ст. Тенденції розвитку суспільної свідомості. Українське бароко. Феномен барокової свідомості. Освіта. Педагогічна думка. Шкільні реформи кінця XVIII ст. Православні колежіуми, єзуїтські навчальні заклади. Львівський університет та Києво-Могилянська академія. Навчання української молоді за кордоном. Розвиток книгодрукування. Посилення і наслідки цензури над книговидавництвом. Гуманітарні наукові знання. Історична і філософська думка. Стан природничих і технічних знань. Розвиток архітектури, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва. Музична культура. Музична освіта. Театр, вертеп, балаган. Російський, польський і австрійський театри в Україні. Феномен кобзарства</p>
3	<p>Тема 2.1. Українська культура XIX ст. – початку XX ст. <i>Перелік основних питань:</i> Характеристика соціально-політичних умов історичного періоду XIX – початку XX ст. Українське національне відродження, його періодизація. Освіта, мережа освітніх навчальних закладів (парафіяльні школи, повітові училища, гімназії, ліцеї та університети). Формування української літературної мови. Специфіка українського романтизму. Поява перших фольклорних збірників. Розвиток науки. Зростання зацікавленості історією України. Природничі, науково-технічні знання. Містобудування. Класицизм в архітектурі. Скульптура. Садово-паркове мистецтво в Україні. Романтичний напрям в українському живописі. Класицизм у живописі. Театральна справа. Музична культура. Русифікаторська політика царату. Освіта в другій половині XIX ст. Освітні реформи 60 – 70-х рр. XIX ст. Університетська освіта на українських землях. Наукове життя. Українські культурно-освітні товариства. Розвиток літератури, постання української періодичної преси. Стан літератури і мистецтва на початку XX ст., його основні напрями (реалізм, модернізм: імпресіонізм, символізм, неоромантизм, футуризм). Модернізм, неокласицизм, український стиль в архітектурі. Музичне мистецтво. Діяльність українських музичних товариств, гуртків, хорових капел. Розвиток театральної справи. Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни</p>
	<p>Тема 2.2. Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади. (1917–1991 рр.) <i>Перелік основних питань:</i> Загальна характеристика історичного періоду національно-демократичної революції 1917-1920 рр. Політика Центральної ради у сфері культури. Освітня політика. Заходи уряду Української держави у сфері розвитку української культури. Законодавство Директорії УНР у сфері освіти, науки і культури. Ставлення державних інституцій до національних меншин, їхньої культури. Вплив політики коренізації (українізації) на стан суспільної свідомості в УСРР. Розвиток культур національних меншин в умовах політики «коренізації». Кампанії ліквідації неписьменності. Реорганізація установ системи освіти. Всеукраїнська академія наук (ВУАН), її структурні підрозділи. Особливості українського літературного процесу. Письменницькі об'єднання. Основні літературні напрями. Літературна дискусія середини 1920-х рр. Українська радянська музична культура. Театральна справа в радянській Україні. Становлення українського кіномистецтва. Українська радянська скульптура. Основні напрями радянського образотворчого мистецтва. Феномен українського авангарду. Масові репресії проти діячів науки, культури, мистецтва. Руйнація визначних пам'яток архітектури. Затвердження архітектурного стилю «радянського псевдокласицизму». Руйнація культурних установ, втрата культурних цінностей України під час німецько-фашистської окупації. Внесок української інтелігенції у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. Оборонна діяльність українських науковців. Загальна характеристика повоєнного періоду. Політико-ідеологічні кампанії проти української</p>

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
	інтелігенції у перші повоєнні роки. Лібералізація культурного життя в умовах «відлиги». Рух «шістдесятників». Особливості українського музичного мистецтва. Кіномистецтво України. Напрями розвитку образотворчого мистецтва. Здобутки вчених Академії наук УРСР. Гальмування демократичних тенденцій у суспільному та культурному житті країни. Особливості радянської культурної політики доби «застою». Посилення русифікації. Арешти представників інтелігенції з «шістдесятників». Зміст політики перебудови і гласності. Новий етап демократизації суспільно-політичного життя. Закон «Про мови в Українській РСР». Роль політики гласності у розвитку української культури. Політизація сфери культури.
	<p>Тема 2.3. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.</p> <p><i>Перелік основних питань:</i></p> <p>Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст. Законодавство незалежної України у царині освіти, науки і культури. Освіта в Україні. Особливості реформування системи вищої освіти. Наукове життя. Негативні впливи економічної кризи на кадровий потенціал української науки. Науково-технічний і технологічний потенціал України. Літературно-мистецьке життя. Комерціалізація культури. «Висока» і масова, популярна література. Українського кіномистецтво 1990-х – початку ХХІ ст. Сучасний вітчизняний театр та його типи. Музична культура. Розвиток сучасної української пісні. Пісенні фестивалі. Сучасне українське образотворче мистецтво. Нові течії в образотворчому мистецтві. Графіті, інсталяції. Масова культура і перспективи духовного розвитку України. Благодійна діяльність у сфері культури в Україні. Україна в системі міжнародних культурних контактів. Зміни ціннісних орієнтирів і духовних спрямувань, утвердження національної ідентичності, відновлення значущості релігійного життя та його активізація, культурна глобалізація тощо.</p>
	<p>Тема 2.4. Культурно-суспільне життя української діаспори</p> <p><i>Перелік основних питань:</i></p> <p>Поняття «міграція», «еміграція» та «імміграція». Причини еміграції (економічні, політичні та інші), її типи. Хронологічні межі хвиль масового переселення українців за кордон. Роль української діаспори у збереженні історико-культурної пам'яті і духовному відродженні України. Культурна праця української еміграції в Європі. Феномен празької української еміграції. Початки української діаспори у Франції. Створення організацій, що об'єднували емігрантів з усіх українських земель, найвагоміші доробки української діаспори. Внесок українців Америки та Австралії у світову та українську культуру Характеристика системи українських культурно-освітніх, наукових, суспільно-громадських, релігійних, молодіжних організацій української діаспори. Вагомий внесок української діаспори, особливо західної, у розвиток економіки, культури, науки, мистецтва, літератури нашої країни</p>

5.2. Семінарське заняття.

Основне завдання семінарського заняття:

Семінарське заняття має за мету сприяти поглибленому засвоєнню і закріпленню теоретичних питань навчальної дисципліни; сформуванню у студентів вміння працювати з історичною, суспільно-політичною, науковою та навчально-методичною літературою, сприяти розвитку мовної культури, логічного мислення, загальної культури особистості з урахуванням спеціальності, обраної студентом, а також навичок готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії, робити науково обґрунтовані оцінки досягненням минулого та сучасного рівня історико-культурного розвитку; узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений в історії зарубіжний та вітчизняний історико-культурний досвід.

№з/п	Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію та висловлять власну думку з обґрунтування за темами:
1	Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій
2	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури
3	Українська культура XIV- першої половини XVII ст.
4	Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.
5	Українська культура XIX ст. – початку XX ст.
6	Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади. (1917–1991 рр.)
7	Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.
8	Культурно-суспільне життя української діаспори

Питання до тем надано в додатку Б.

Платформа дистанційного навчання:

Для кращого засвоєння матеріалу навчальної дисципліни в період дистанційної роботи, використовується електронна пошта, платформа дистанційного навчання «Сікорський» на основі системи Google Classroom та платформа для проведення онлайн-зустрічей Google Meet та ZOOM, за допомогою яких:

- спрощується розміщення методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, літератури тощо;
- здійснюється зворотній зв'язок зі студентами щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
- перевіряються і оцінюються виконані завдання;
- ведеться облік виконання студентами плану навчальної дисципліни, дотримання графіку подання навчальних/індивідуальних завдань та їх оцінювання

6. Самостійна робота студента.

Самостійна робота передбачає: підготовку та виконання завдань з модульної контрольної роботи; підготовку доповіді (реферату) за обраною студентом теми на семінарське заняття; підготовку доповіді на семінарське заняття та до участі в обговоренні питань відповідної теми; опрацювання рекомендованих джерел та літератури; створення презентацій для візуального супроводу доповіді за обраною темою на семінарському занятті; підготовку до заліку тощо.

6.1. Теми для самостійного опрацювання не передбачені.

6.2. Підготовка семінарського заняття. Для підготовки до семінарського заняття студенту необхідно опрацювати заплановану базову та допоміжну літературу, рекомендовані джерела та підготувати матеріал для його обговорення на занятті. На це студенту виділяється приблизно до 12 години на обрану тему з дисципліни.

6.3. Модульна контрольна робота. На підготовку до МКР відводиться до *чотирьох* годин СР (на кожну з трьох частин до 1,33 годин СР). Перелік питань для підготовки до МКР надано у **Додатку В**.

6.4. Залік. Залік проводиться згідно графіку сесії після написання студентами модульної контрольної роботи (складається із трьох частин) та роботи на семінарському занятті та набрання рейтингових балів не менше 40 балів за рішенням викладача пише залікову роботу. Перелік питань для підготовки до заліку надано у **Додатку А**. В період дистанційного навчання залік може бути проведений згідно графіку занять за допомогою Google Classroom та платформи для проведення онлайн-зустрічей Google Meet.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять, поведінки на них та підготовки до них.

7.1. Правила відвідування занять:

Лекції. Сьогодні стрімкий приріст нового наукового знання, формування новітніх наукових концепцій та невпинний розвиток техніки значно випереджає процес створення сучасних навчальних видань. Тому для студентів дуже важливо відвідувати лекції, на яких висвітлюватиметься модерний, систематизований навчальний матеріал, демонструватимуться наукові презентації в обсязі достатньому для опанування навчальної дисципліни студентом. Студенту буде складно належним чином підготуватися до семінарського заняття, виконати модульну контрольну роботу якщо він не буде відвідувати лекції.

Семінарські заняття. Студентам рекомендується обов'язково відвідати семінар, бо остаточний рейтинговий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на цьому семінарському занятті. Активна участь студента на семінарському занятті є бажаною. Відсутність на семінарському занятті або невідповідність до нього призводить до зниження підсумкового рейтингу з навчальної дисципліни.

7.2. Правила виконання завдань:

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Історія Української культури», студенти:

1) В період між лекціями та семінарським заняттям:

- надають перелік обраних ними тем проблематичних питань до модульної контрольної роботи (три питання) та тему на семінарське заняття;
- опрацьовують історичну, суспільно-політичну, наукову та навчально-методичну літературу;
- виконують модульну контрольну роботу із застосуванням платформи «Сікорський» або Google -диску викладача, яка складається з трьох частин;
- опрацьовують матеріал за обраною темою семінарського заняття та готують доповідь (реферат) за власним планом на основі вивчення джерел та літератури з обов'язковим посиланням на них. До доповіді готують власноруч підготовлені презентації. Прикріплюють підготовлений матеріал до Google-класу;
- опрацьовують матеріал за темами що готують інші студенти на семінарське заняття.

2) на семінарському занятті:

- доповідають за обраною темою семінарського заняття у супроводженні власноруч підготовленою презентацією;
- обґрунтовують сформульовані власні позиції та свою позицію з теми семінару;
- беруть участь у дискусіях за темами, що розглядаються на семінарському занятті, роблять власний аналіз та узагальнення наукової інформації;
- за потреби отримують дозвіл до виконання залікової роботи.

Завдання та матеріали для проведення модульної контрольної роботи, завдання на семінарське заняття формуються викладачем на основі навчального матеріалу та подаються у Google Classroom або в іншій формі.

7.3. Правила поведінки на заняттях.

Опрацьовуючи матеріал навчальної дисципліни «Історія Української культури» студенти на лекціях уважно слухають лектора та за потреби записують важливу інформацію. Допускається діалог між студентами і викладачем у формі питань і відповідей. Також на початку першої лекції лектор надає інформацію, щодо вимог до рейтингової системи оцінювання та термінів виконання завдань.

На семінарському занятті студенти роблять усну доповідь та проголошують її, демонструють презентації, висловлюють власну думку з питань обраної теми, беруть участь у дискусіях. Очікується, що кожен студент має: бути готовим по всім питанням запланованих тем студентів групи на семінар; доповнювати доповіді інших студентів та висловлюватиме власну думку під час тематичних обговорень за темою доповіді відповідного студента.

Допускається використання ноутбуків, планшетів, телефонів для реалізації навчальних цілей. При цьому варто намагатися висловлювати думку самостійно, а не зачитувати чужі тексти. Викладач критично аналізує виголошені доповіді, коментує допущені помилки, модерує дискусії між студентами.

Під час пошуку інформації з підготовки до модульної контрольної роботи та теми на семінарське заняття в мережі Інтернет рекомендується використовувати надійні й перевірені джерела.

Тематика лекцій і семінарів висвітлена у робочій програмі дисципліни (силабусі), яка розміщена в Електронному кампусі, на вебсайті кафедри історії, платформі «Сікорський» (Google Classroom).

7.4.Заохочувальні та штрафні бали

Заохочувальні бали

Студентів заохочують до науково-дослідницької роботи та оприлюднення її результатів, зокрема до участі у Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції "Україна: історія, культура, пам'ять", яку щорічно організовує кафедра історії КПІ ім. Ігоря Сікорського. Тези, виголошені на конференції з тематики навчальної дисципліни оцінюються максимум + 10 балів. Студенти разом із викладачем визначаються з темою тез, доступними джерелами та літературою. Також під керівництвом викладача студенти ознайомлюються з вимогами оформлення та подають тези на конференцію.

Заохочується участь студентів у щорічній олімпіаді з «Історії України» (за умови більше 80% правильних відповідей + 8 балів).

Інші завдання та наукові проекти.

Штрафні бали

- Порушення політики доброчесності (використання матеріалу без відповідних посилань, подання чужої роботи як своєї) – 8 балів.

Штрафні бали за несвоєчасне виконання модульної контрольної роботи або відсутність на лекційному / семінарському занятті не застосовуються.

7.5.Політика крайніх термінів та перескладань.

Пропущене семінарське заняття можна відпрацювати на консультації шляхом усної доповіді, демонстрації презентації та висловлення власної думки з обраної теми. Для перескладання пропущених модульних контрольних робіт студенту потрібно звернутися до викладача, який організує перескладання МКР.

7.6.Політика університету

Академічна доброчесність.

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Норми етичної поведінки.

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: здійснюється під час роботи студентів в сесійний період і має на меті перевірити рівень підготовки студентів з навчальної дисципліни. Модульна контрольна робота проводиться тричі на семестр як контроль залишкових знань з двох розділів навчальної дисципліни. Під час семінару студенти доповідають за обраними темами та беруть участь у дискусіях за темами, що розглядаються на семінарському занятті.

Календарний контроль: не передбачено.

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) роботи на одному семінарському занятті та включає в себе: доповідь (реферат) та його оформлення, презентацію до доповіді, виступ за темою та роботу на занятті (участь у дискусіях);
- 2) модульну контрольну роботу яка складається з трьох частин у вигляді :
  - виконання трьох творчих завдань з дискусійних питань з трьох розділів дисципліни;
  - тестових завдань із застосуванням тестів на платформі «Сікорський» з кожного розділу дисципліни протягом 1 години кожна.

Робота студента:

- на семінарському занятті визначає 46% його рейтингу з дисципліни;
- модульна контрольна робота визначає 54% його рейтингу з дисципліни.

Для того, щоб отримати найвищий рейтинг, студенту потрібно брати активну участь у семінарську занятті, виголошувати належно підготовлені й аргументовані усні доповіді з тем що винесені на семінарське заняття, активно доповнювати відповіді інших студентів, чітко й логічно висловлювати власну позицію з дискусійних питань, своєчасно виконувати МКР.

До зниження рейтингу студента призводить: невиконання МКР; неналежна підготовка до семінару; неточності, неповнота, помилки у відповідях чи ґрунтуваннях на не достовірних історичних джерел.

Викладач перевіряє та оцінює подані студентом роботи до семінарського заняття (доповідь, презентацію), МКР а також роботу студента на семінарському занятті та вносить відповідні результати до модулю «Поточний контроль» Електронного кампусу.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю: Наявність кількості балів не менше 40 балів, виконання МКР не менше, ніж на «достатньо».

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента).

НПП можуть вносити уточнення до змістовних модулів, рейтингової системи оцінювання (PCO) та завдань МКР відповідно до обраної студентами форми навчання та власних методичних напрацювань.

Рекомендований перелік питань:

- до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до силабусу.
- до творчих завдань на семінарське заняття з дисципліни надані в **додатку Б** до силабусу;
- до творчих завдань з дискусійних питань з трьох розділів дисципліни надані в **додатку В** до силабусу.

Вимоги до оформлення:

- творчих завдань з дискусійних питань надані в **додатку В 1** до силабусу;
- доповіді (реферату) надані в **додатку Д** до силабусу;
- презентації надані в **додатку Е** до силабусу.

Рекомендоване PCO надано в **додатку Г** до силабусу.

При наявності у студента документів підтверджуючих його участь у олімпіадах та наукових конференціях (міських, міжміських, Всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу навчальної дисципліни можуть зараховуватись за відповідною тематикою та відповідними балами РСО.

Рекомендації студентам

Працюючи на лекції студенту варто записувати основні терміни та поняття, фіксувати головні події запропонованої теми, конспектувати узагальнення та висновки, які робить викладач. Цей матеріал стане в пригоді під час підготовки до семінарського заняття та МКР.

Готуючись до семінарського заняття студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, бажано активно включатись у обговорення питання. Не слід відмовляти від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг.

Важливим моментом у підготовці студента є вироблення у нього вміння працювати з історичними джерелами. Під час знайомства з новим для себе історичним документом слід, насамперед, виявити достовірність, умови й причини його створення, зрозуміти логіку та послідовність відповідних подій та їх вплив на сьогодення. Такий аналіз дозволить здобувачу не лише краще зрозуміти і засвоїти інформацію, але й аналізувати минулі історичні події, робити висновки та узагальнення, застосовувати історичний досвід для розуміння й визначення ролі та місця конкретного науковця і винахідника в історії розвитку науки і техніки.

Здобуття наукових історичних знань – цікава, але нелегка справа. Вивчаючи навчальну дисципліну «Історія науки і техніки», ви закладаєте підвалини свого майбутнього професійного становлення і розвитку. Цей курс допоможе вірно розуміти феномен науки і техніки в історії людства та головні особливості процесу накопичення наукових і технічних знань відповідно до конкретних історичних етапів розвитку людства.

Позааудиторні заняття.

Можлива участь студентів у:

- науково-дослідницькій роботі та оприлюдненні її результатів, зокрема, на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Україна: історія, культура, пам'ять», яку щороку проводить кафедра історії та інших;
- олімпіадах з історичних дисциплін.

Дистанційне навчання.

Можливе синхронне та асинхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій (Google Meet, Zoom тощо) та освітньої платформи дистанційного навчання «Сікорський» (Google Classroom).

Інклюзивне навчання .

Допускається.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус) складено:

Зав. кафедри історії, д.і.н., професор Світлана КОСТИЛЄВА

Викладач кафедри історії, Ілона ЖОВТА

Викладач кафедри історії, Олег БУЛКА

Ухвалено кафедрою історії (протокол № 1 від 30 серпня 2023р.)

Погоджено Методичною комісією ФСП (протокол № 1 від 01.09.2023р.).

Додаток А
Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок залікового білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти _____ **першого (бакалаврського)** _____
(назва ступеня)

Спеціальність *Усіх спеціальностей* _____
(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма *для всіх ОПІ спеціальностей* _____
(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна *Історія Української культури* _____
(назва)

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № _____

1 *Питання з I блоку питань*

2 *Питання з II блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри *Історії* _____
(назва кафедри)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 202 р.

Завідувач кафедри історії _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання I з блоку питань

1. Дайте визначення поняття «культура», характеризуйте її сутність, структуру і функції.
2. Охарактеризуйте культурні пам'ятки первісних суспільств на території України. Визначте, які археологічні пам'ятки України свідчать про вдосконалення знарядь праці та перехід до нового способу життя.
3. Коли виникло мистецтво? Охарактеризуйте найдавніші пам'ятки мистецтва на території України.
4. Поясніть, чи була трипільська культура визначним явищем в історії України й чи справедливе твердження про трипільців як предків українського народу? Обґрунтуйте свою думку.
5. Дайте оцінку розвитку культури кіммерійців, скіфів і сарматів. Який слід вони залишили в культурі українського народу?
6. Визначте місце і роль міст-держав Північного Причорномор'я в історії української культури. Відповідь обґрунтуйте конкретними прикладами.
7. Охарактеризуйте культуру, вірування та звичаї давніх слов'ян.
8. Проаналізуйте, яку роль відіграло прийняття християнства для культурного розвитку Русі. Поясніть, чому з усіх тогочасних релігій вибір було зупинено на православ'ї.
9. Чи досягла Київська Русь за князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого свого найвищого культурного розвитку? Відповідь обґрунтуйте.
10. Назвіть та охарактеризуйте культурні пам'ятки Давньої Русі, які дійшли до наших днів. Яке значення вони мають для українського народу?
11. Розкрийте особливості розвитку декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва Київської Русі в XI – XII ст.

12. Чи досягла за князя Данила Галицько-Волинська держава найвищого культурного розвитку? Відповідь обґрунтуйте.
13. Поясніть чому в літературі Київської Русі та Галицько-Волинської держави переважали спільні літературні жанри.
14. Визначте особливості музичної культури Давньої Русі XI – XIII ст. та Галицько-Волинської держави.
15. Назвіть і порівняйте основні архітектурні пам'ятки Київської Русі та Галицько-Волинської держави XI – XIV ст.
16. Що Вам відомо про проживання в Україні у середньовічну добу груп населення інших народів? Визначте специфічні риси розвитку їхньої матеріальної та духовної культури.
17. Дайте оцінку суспільно-політичному устрою і покажіть його вплив на розвиток культури України у XIV – XVI ст.
18. Розкрийте суть поняття «полемічна література» та причини появи такої літератури в Україні.
19. Дайте оцінку стану релігійного життя та ролі церкви в українському суспільстві у XVI – першій половині XVII ст.
20. Дайте характеристику діяльності братств. Яке значення вона мала для розвитку культури та формування національної свідомості українського народу?
21. Покажіть на прикладах, які особливості мав український живопис у другій половині XVI – XVII ст., які ціннісні і моральні принципи утверджувалися в ньому?
22. Чому пам'ятки писемності середньовіччя є водночас пам'ятками образотворчого мистецтва? Відповідь аргументуйте прикладами.
23. Визначте особливості культури України в другій половині XVII – у XVIII ст. Які події української історії суттєво вплинули на розвиток культури цього періоду?
24. Порівняйте стан освіти в Україні у XVI – першій половині XVII ст. та в другій половині XVII – у XVIII ст.
25. Поясніть як пов'язані між собою шкільна драма, інтермедія, вертеп і з'ясуйте, коли в Україні зародився професійний театр.
26. Чи досяг розвиток освіти, науки і літератури в Україні у середині XVII – на початку XVIII ст. загальноєвропейського рівня? Відповідь обґрунтуйте.
27. Поясніть розмаїття літературних жанрів України у другій половині XVII – у XVIII ст. і коротко охарактеризуйте козацькі літописи того часу.
28. Поясніть, чому в другій половині XVII – у XVIII ст. розвиток культури був одним із чинників консолідації українського народу.
29. Охарактеризуйте українську барокову архітектуру XVII – XVIII ст. і вкажіть чим відрізняється бароковий храм від храму княжої доби.
30. Дайте оцінку діяльності вищих навчальних закладів освіти, які діяли на українських землях у XVIII ст.
31. Охарактеризуйте розвиток суспільно-політичної та філософської думки в Україні у XVII – XVIII ст.
32. Сформулюйте версію, чи була Україна протягом XVII – XVIII ст. містком, що поєднував Росію із західноєвропейською цивілізацією. Відповідь обґрунтуйте.
33. Розкрийте особливості культури Запорозької Січі.

Питання II з блоку питань

34. Дайте визначення поняття «національно-культурне відродження», охарактеризуйте основні етапи цього процесу в Україні.
35. Проаналізуйте, в чому полягають основні досягнення української музичної культури XIX ст.
36. Охарактеризуйте освітянські реформи XIX ст. в Україні та їх наслідки. Які вищі навчальні заклади було відкрито на Наддніпрянщині?
37. Коротко охарактеризуйте творчість художників кінця XIX – початку XX ст., наприклад: О.Архипенка, К.Малеви́ча, Ф.Кричевського, О.Богомазова, І.Їжакевича, М.Бойчука.
38. Проаналізуйте відмінності та схожі риси у розвитку культури в Наддніпрянській і Західній Україні XIX ст.

39. Розкрийте причини посилення русифікаторської політики царизму та її суть в Україні у XIX ст.
40. Порівняйте практичні кроки, які зробили уряди Центральної Ради, гетьмана П.Скоропадського і Директорії для відродження та розвитку української культури?
41. Дайте визначення понять «коренізація», «українізація». Які зміни відбулись у культурному житті у період «українізації»?
42. Покажіть суперечливість розвитку культури в Україні у 20 – 30-ті рр. XX ст. та негативний вплив на неї тоталітарної системи.
43. Коротко охарактеризуйте театральне життя УРСР у 20 – 30-ті рр.
44. Користуючись конкретним фактичним матеріалом, покажіть, чи підпорядковували митці творчість під час Другої світової війни обороні країни, героїчним подвигам народу.
45. Покажіть на прикладах, що у повоєнні роки українська культура розвивалася у складних і суперечливих умовах. Чим це обумовлюється?
46. Дайте аргументовану оцінку періоду «відлиги» в розвитку культури.
47. Поясніть, у чому полягала суперечливість розвитку культури Української РСР у 60 – 80-ті рр. XX ст.?
48. Охарактеризуйте розвиток української культури в умовах кризи радянської системи, намалюйте схему її еволюції та визначте фактори, які впливали на це.
49. Чи настав у кінці XX ст. в Україні період національного відродження? Виділіть фактори, які сприяють розвитку національної культури на сучасному етапі.
50. Поясніть, як на культурне життя України вплинули соціально-економічні трансформації 90-х рр. XX ст.
51. Охарактеризуйте основні досягнення сучасної літератури та образотворчого мистецтва. Як вплинули на них розпад СРСР і утворення незалежної України?
52. Дайте характеристику освітній політиці незалежної України та визначте основні здобутки і прорахунки.
53. Розкрийте суть, періодизацію та соціально-економічні наслідки сучасної науково-технічної революції для українського суспільства.
54. Визначте особливості сучасної співпраці України з іншими державами в різних галузях культури.
55. Дайте оцінку науковим досягненням учених КПІ ім. Ігоря Сікорського в умовах розгортання науково-технічної революції. Визначте роль КПІ ім. Ігоря Сікорського в реалізації інноваційних програм розвитку України.
56. Проаналізуйте досягнення українців діаспори в різних країнах світу, виділіть провідні організації та рухи.
57. Поясніть яку роль українська діаспора відіграє в державотворенні та культурному житті сучасної України.
58. Визначте основні особливості культурного життя національних меншин сучасної України.
59. Охарактеризуйте стан релігійного життя України у роки незалежності. Дайте оцінку державній політиці щодо релігії та церкви та порівняйте з політикою, що проводилася за радянських часів.
60. Охарактеризуйте загальний рівень духовної культури сучасної України.

Додаток Б

Перелік тем доповідей на семінарське заняття (рефератів) за темами:

1	Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Культура доби палеоліту та мезоліту. 2. Неолітична революція та культура енеоліту. 3. Трипільська культура: територія поширення, будова поселень; керамічний посуд. Духовна культура та мистецтво. 4. Трипільська культура: міфи і життя населення. 5. Скіфська культура та стилістичні особливості скіфського мистецтва. 6. Культура епохи бронзи і заліза: мистецтво, культура знаряддя будова поселень. 7. Кіммерійці. Мистецтво кіммерійців. 8. Культура сарматських племен. 9. Особливості дохристиянської культури давніх слов'ян.
2	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості культури в часи Київської Русі. 2. Особливості храмового будівництва доби Галицько-Волинського князівства. 3. Християнство: запровадження, значення для еволюції культури. 4. Давньоруська мова: походження, місце між слов'янських мов, азбука. 5. Освіта на Русі: розвиток природничих наук, літописання, живопис, церковна та світська музика. 6. Архітектура: містобудування, оборонна, світська та церковна. 7. Фрески, мозаїка давньоруського іконопису, книжкова мініатюра.
3	Українська культура XIV- першої половини XVII ст.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Релігійна полеміка XVI – першої половини XVII ст., її основні ідеї та представники. 2. Характеристика соціально-політичних умов розвитку українських земель XIV – першої половини XVII ст. 3. Національно-культурні процеси у ВКЛ і Речі Посполитій. 4. Діяльність П. Русина і значення його творчості. 5. Книгодрукування на українських землях у складі Речі Посполитої. 6. Ренесансна архітектура у Львові: будівлі та архітектори. 7. Діяльність Києво-Могилянської академії, її значення як першого загальноосвітнього вищого навчального закладу на українських землях. 8. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському й Речі Посполитій.
4	Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика соціально-історичних умов становлення і розвитку культури другої половини XVII-XVIII ст. 2. Українське бароко. Феномен барокової свідомості. 3. Шкільні реформи кінця XVIII ст. Православні колеґіуми, єзуїтські навчальні заклади. 4. Розвиток архітектури, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва. Музична культура, освіта. Театр, вертеп, балаган.
5	Українська культура XIX ст. – початку XX ст.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Українська культура в контексті слов'янського відродження (кінець XVIII – перша половина XIX ст.). 2. Характеристика соціально-політичних умов історичного періоду XIX – початку XX ст. 3. Українське національне відродження, його періодизація. 4. Основні особливості розвитку науки, архітектури, скульптури, садово-паркового мистецтва (кінець XVIII – перша половина XIX ст.). 5. Освіта в другій половині XIX ст. Освітні реформи 60 – 70-х рр. XIX ст. Університетська освіта на українських землях у Російській і Австро-Угорській

	<p>імперіях.</p> <ol style="list-style-type: none"> Музичне мистецтво. Діяльність українських музичних товариств, гуртків, хорових капел. Розвиток театральної справи. Творчість Л. Українки і її значення для української культури. Стан літератури і мистецтва на початку ХХ ст., його основні напрями (реалізм, модернізм: імпресіонізм, символізм, неоромантизм, футуризм). Модернізм, неокласицизм, український стиль в архітектурі.
6	Національна культура в період Української революції 1917–1921 рр. та радянської влади (1917–1991 рр.).
	<ol style="list-style-type: none"> Українська культура в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.) Характеристика спадщини УСС в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.). Мистецькі течії в Україні у 1920-ті рр. Український авангардизм. Загальна характеристика культури в роки національно-демократичної революції 1917–1921 рр. Основні особливості політики та розвитку освітньої культури у 1917 – 1921 рр.: освітня політика, заходи уряду, законодавство. Театральне життя в Україні у 20-30-ті рр. Л. Курбас і модерний театр «Березіль». Розвиток української культури під час Другої світової війни. Постать О. Довженка. Його діяльність як письменника і кінорежисера. Рух «шістдесятників». Посилення русифікації. Арешти представників інтелігенції. «Українське поетичне кіно»: представники і їх сценарії кінофільмів. Зміст та роль політики гласності у розвитку української культури. Політизація сфери культури.
7	Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур.
	<ol style="list-style-type: none"> «Масова» та «елітарна» культура, розвиток масової та елітарної культури в незалежній Україні. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст. Особливості розвитку освіти, науки і культури в період незалежної України. Особливості розвитку театрів, музичної культури (українські пісні, фестивалі) образотворчого мистецтва. Постмодернізм в сучасній українській культурі. Феномен В. Марчука в образотворчому мистецтві. Творчість С. Жадана і його вплив на сучасну українську культуру. Феномен театру «ДАХ» і діяльність режисера В. Троїцького. Сучасне українське кіно: тенденції та особистості.
8	Культурно-суспільне життя української діаспори
	<ol style="list-style-type: none"> Діяльність українських і зарубіжних культурно-громадських організацій, фондів, товариств у сучасній Україні. Діяльність «ню-йоркської групи»: представники і творчість. Форми та засоби етнічного самовиявлення закордонних українців. Роль української діаспори у збереженні історико-культурної пам'яті і духовному відродженні України. Феномен української еміграції. Діяльність української діаспори у Франції і її заходи у сфері культури.

Вимоги до оформлення надані додатку Д даного силабусу.

Додаток В

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»*

форма навчання

Заочна

ЗАВДАННЯ ДО ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ З ДИСКУСІЙНИХ ПИТАНЬ ДО МКР

ЗАВДАННЯ до МКР 1.1.

1. Дайте визначення поняття «культура», характеризуйте її сутність, структуру і функції.
2. Визначте відмінності у поняттях «субкультура» і «контркультура». Назвіть представників і рухи.
3. Дайте оцінку поняттю «масової культури» і її роль в українському суспільстві.
4. Охарактеризуйте культурні пам'ятки первісних суспільств на території України. Визначте, які археологічні пам'ятки України свідчать про вдосконалення знарядь праці та перехід до нового способу життя.
5. Релігійні вірування первісних людей: коротка характеристика.
6. Поясніть, чи була трипільська культура визначним явищем в історії України й чи справедливе твердження про трипільців як предків українського народу? Обґрунтуйте свою думку.
7. Охарактеризуйте археологічні культури кочівників бронзового віку на теренах України.
8. Окресліть поховальні обряди кочівників на теренах України. Опишіть символіку курганів.
9. Дайте оцінку культурам кіммерійців, скіфів і сарматів. Який слід вони залишили в культурі українського народу?
10. Охарактеризуйте «звіриний стиль» у мистецтві скіфів. Які образи переважали на ювелірних виробах?
11. Визначте роль культу зброї у кіммерійців, скіфів і сарматів та опишіть пов'язані з ним легенди.
12. Визначте місце і роль міст-держав Північного Причорномор'я в історії української культури. Відповідь обґрунтуйте конкретними прикладами.
13. Дайте оцінку культурним зв'язкам греків і скіфів у Північному Причорномор'ї.
14. Охарактеризуйте культуру, вірування та звичаї давніх слов'ян.
15. Опишіть особливості одягу давніх слов'ян та їхніх коштовностей.
16. Охарактеризуйте появу писемності у слов'ян.
17. Назвіть та охарактеризуйте культурні пам'ятки Давньої Русі, які дійшли до наших днів.
18. Проаналізуйте спільне і відмінне в архітектурі Візантії та Русі на прикладі церковних споруд.
19. Назвіть особливості іконографічного мистецтва часів Русі. Зазначте іконописні школи і майстрів.

20. Дайте характеристику будівництву руських міст. Назвіть особливості у плануванні міста.

ЗАВДАННЯ до МКР 1.2.

1. Охарактеризуйте Ренесанс на теренах України у XV – XVI ст. на прикладі архітектурних пам'яток Львова.
2. Книгодрукування на теренах України: постаті і центри.
3. Розкрийте роль Острозького колегіуму як тогочасного освітнього центру.
4. Охарактеризуйте меценатство князів Острозьких і вплив на українську культуру.
5. Дайте оцінку діяльності Києво-Могилянського колегіуму. Назвіть визначних представників та їхнє досягнення у науках чи творчості.
6. Опишіть розвиток драматургії XVIII ст. і вертепне дійство як новий феномен у житті українського суспільства.
7. Охарактеризуйте розвиток суспільно-політичної та філософської думки в Україні у XVII – XVIII ст.
8. Розкрийте постать Г. Сковороди та його діяльність як філософа і письменника. Розкрийте поняття «сродної праці» у творчості цього культурного діяча.
9. Охарактеризуйте українську барокову архітектуру XVII – XVIII ст. і вкажіть її особливості.
10. Дайте оцінку «козацькому бароко». Назвіть основні пам'ятки та архітекторів.
11. Розкрийте особливості освіти на теренах Гетьманщини та навчання дітей козацької старшини у європейських університетах.
12. Проаналізуйте діяльність І. Мазепа як культурного діяча. Назвіть приклади його меценатської діяльності.
13. Охарактеризуйте барокову музику та її представників. Окремо проаналізуйте оперу як твір в репертуарі українських композиторів.
14. Дайте оцінку діяльності українських капел при імператорському дворі.
15. Проаналізуйте пам'ятки українського літописання. Визначте місце козацьких літописів у тогочасному літописанні та їхні основні сюжети.
16. Дайте оцінку змінам в українській літературі XVIII ст.
17. З'ясуйте вплив епохи Просвітництва на культурне життя в Україні. Окресліть ідеї та їх відображення у творах українських інтелектуалів.
18. Проаналізуйте «Енеїду» І. Котляревського та її вплив на формування української мови.
19. Дайте оцінку «Історії Русів» та розкрийте основну мету написання цього твору.
20. Охарактеризуйте вплив масонства на культурне життя в тогочасній Україні.

ЗАВДАННЯ до МКР 1.3.

1. Охарактеризуйте національне відродження на теренах України, етапи та його представників.
2. Висвітліть постать Т. Шевченка та І. Франка на тлі епохи. Проаналізуйте роль поетів як носіїв української національної ідеї.
3. Дайте оцінку діяльності старої та нової громад у культурному житті українців XIX ст. Назвіть представників і їхні заходи.
4. Проаналізуйте театральне життя XIX ст. на теренах України. Розкрийте діяльність труп М. Садовського та М. Кропивницького та їх репертуар.
5. Висвітліть український модернізм у культурі: течії і митці.

6. Охарактеризуйте феномен родини Кричевських і зазначте їх внесок у розвиток української культури.
7. Розкрийте поняття «українського авангардизму» та назвіть його представників.
8. Окресліть вплив М. Хвильового та «літературної дискусії» на українську культуру 20-30-тих рр. ХХ ст.
9. Проаналізуйте вплив воєн та трагедій на мистецьке життя України у ХХ -ХХІ ст.
10. Дайте оцінку «шістдесятництву» як руху. Назвіть митців та їх діяльність.
11. Окресліть діяльність І. Миколайчука як актора і режисера. Визначте його внесок в українське поетичне кіно.
12. Дайте характеристику українській культурі в період застою. Висвітліть тенденції, які панували серед українських митців.
13. Окресліть діяльність У. Самчука як представника української діаспори та його внесок у висвітленні Голодомору 1932–1933 рр.
14. Розкрийте поняття «масової української культури» та назвіть її представників.
15. Висвітліть створення фестивалів української пісні. Назвіть осіб, які причетні до створення української естради.
16. Охарактеризуйте феномен О. Забужко й основні теми у її творчості.
17. Дайте оцінку сучасному українському кіномистецтву та проаналізуйте відображення війни у кінокартинах.
18. Висвітліть сучасних українських художників та особливості їх стилей (В. Марчук, А. Криволап, О. Ройтбурдт, І. Чічкан та ін.).
19. Дайте відповідь на питання: Чи існує український постмодернізм? Обґрунтуйте свою думку.
20. Охарактеризуйте театральне життя в сучасній Україні. Назвіть театри і представників.

Зразок оформлення документу з МКР

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1.Х

Навчальна дисципліна « ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Максимальний бал за модульну контрольну роботу – 18 балів

Дата виконання _____ Група _____ Аббревіатура групи _____

Студент _____ **ІПБ студента** _____

Обране проблемне питання

Тема проблемного питання обраного студентом

ВІДПОВІДЬ:

Вимоги до відповіді:

- 1. повинна бути не більше ніж на 2-3 сторінки.*
- 2. може супроводжуватись рисунками, таблицями, картами тощо.*
- 3. при використанні інформаційних джерел обов'язково вказати на них посилання в тексті. Посилання на текст зазначається коротко у квадратних дужках номер джерела в списку використаних джерел і літератури (приклад: «[Текст абзацу]...[10]»).*

Висновки

Висновки обов'язково повинні мати обґрунтований особистий погляд студента на дане питання

Список використаних джерел і літератури

Список використаних джерел – слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Оформлюється список відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» або ж до одного з міжнародних стилів оформлення публікацій.

Основні вимоги до документу

- Мова – державна.
- Обсяг: 2-3 сторінки.
- Формат сторінок – А 4, орієнтація – книжка.
- Шрифт та кегель – Times New Roman, 13-14.
- Міжрядковий інтервал – 1 – 1,5.
- Поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 15 мм.

Зберегти документ. Переіменувати документ за прикладом:

БС-301_ФБМІ_МКР1-Х_ПРИЗВИЩЕ Ім'я

Роботу необхідно прикріпити в класі до відповідної МКР

Додаток Г

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»*

форма навчання

заочна

1. Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за¹:
- модульна контрольна робота (МКР) з трьох частин по 0,66 академічні години кожна;
  - роботи на семінарському занятті.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Написання МКР. МКР складається з 3 частин (*максимальна кількість балів за 1 частину складає 18 балів*).

– повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд	18-16
– достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності)	15-13
– неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	12-11
–	0

2. Роботи на семінарському заняттях. Максимальна кількість балів, що може отримати студент на семінарському занятті складає 46 балів та складається з чотирьох компонентів:

- Доповідь (реферат) та його оформлення - 20 балів;
- Презентація до доповіді - 10 балів;
- Доповідь за темою - 10 балів;
- Участь студента на семінарі – 6 балів.

Критерій оцінювання доповіді (реферату) та його оформлення:

– В документі не менше за 90% потрібної інформації, надані відповідні обґрунтування та особистий погляд. Документ відповідає вимогам оформлення.	20-18
– В документі не менше за 75% потрібної інформації, частково надані відповідні обґрунтування та особистий погляд, або є незначні неточності. Документ відповідає вимогам оформлення.	18-15
– В документі не менше за 60% потрібної інформації, є значні неточності, частково надані обґрунтування та особистий погляд. Документ частково відповідає вимогам оформлення.	14-12
– Менше 60 % потрібної інформації, відсутнє обґрунтування та особистий погляд. Документ не відповідає вимогам оформлення. Або документ не подано зовсім.	0

Критерій оцінювання презентації до доповіді:

– Надано не менше за 90% потрібної інформації. Презентація відповідає вимогам оформлення.	10-9
– Надано не менше за 75% потрібної інформації. Презентація відповідає вимогам оформлення, але має зауваження.	8-7
– Надано не менше за 60% потрібної інформації. Презентація частково	6

¹ НПП можуть вносити уточнення до РСО відповідно до обраної студентами форми навчання та власних методичних напрацювань

відповідає вимогам оформлення та має суттєві зауваження.	
– Документ не надано, або має суттєві недоліки.	0

Критерій оцінювання доповіді за темою семінару:

– повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд	10-9
– достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності)	8-7
– неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	6
– менше 60% потрібної інформації, або студент не доповідав	0

Критерій оцінювання участі студента на семінарському занятті:

– активна участь в обговоренні усіх винесених на семінар тем студентів (не менше 90%)	6
– студент приймав участь активно але не по всіх темах (не менше 75%)	5-4
– приймав участь але не активно (не менше за 60%)	3,5
– студент був неактивним або не приймав участі в дискусіях	0

Розрахунок шкали ® рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 54 + 46 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, які набрали протягом семестру 60 і більше балів ($RD \geq 0,6 R$) отримують залік так званим “автоматом” відповідно до набраного рейтингу.

Студенти, які не виконали МКР (менше ніж на «достатньо») та отримали менше, ніж 40 стартових балів не допускаються до заліку

Студенти, які виконали умови допуску до заліку, але набрали протягом семестру менше 60 балів ($RD < 0,6 R$) виконують залікову контрольну роботу.

Залікова робота оцінюється із 100 балів та складається з двох питань. (максимальна кількість балів за 1 питання складає 50 балів)

– повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)	50-45
– достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації)	44-38
– неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	37-30

За її результатами студент отримує відповідну оцінку згідно таблиці.

Кількість балів	Оцінка
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше за 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Додаток Д
Вимоги до оформлення доповіді (реферат)
з навчальної дисципліни
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»*

форма навчання

заочна

Доповідь студента на семінарське заняття оформлюється у відповідності до загальних вимог реферату.

Одне зі значень слова «реферат» (від лат. «referto» – доповідати, повідомляти) – це доповідь на будь-яку тему, підготовлена на підставі критичного огляду інших джерел². Методика реферування полягає в послідовному здійсненні операцій, пов'язаних з оцінкою, відбором, аналізом і узагальненням відомостей, які містяться в первинному джерелі³.

Теми доповідей студенти можуть вибрати у додатку Б до даного силабусу.

I. Загальні вимоги до документу
Загальні рекомендації

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.

Вимоги до оформлення

Обсяг: 10-15 сторінок без списку використаних джерел і літератури.

- Формат сторінок – А 4.
- Шрифт та кегель – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – 1,5.
- Поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.
- Простий план.

Структура

Документ складається з таких частин:

- титульний аркуш (додаток Д 1);
- зміст (додаток Д 2);
- вступ;
- основна частина;
- висновок;
- список використаних джерел і літератури.

Титульний аркуш. При оформленні титульного аркуша враховується шаблон, наведений у додатку Д 1 до методичних рекомендацій.

Номер сторінки на титульному аркуші не ставиться.

Зміст містить перелік розділів, підрозділів і номери сторінок до них.

Вступ. Складається з постановки проблеми, обґрунтування її актуальності.

Основна частина. Перед тим, як приступити до написання основної частини, необхідно визначитися з назвами розділів і підрозділів – основні вимоги до реферату. В роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати досліджень,

---

² Кононенко В. О. Реферат // Українська бібліографічна енциклопедія. 23.06.2014. URL: <https://cutt.ly/3TrOpmR>

³ Варенко В. М., Горбунова О. В. Референтна справа. URL: <https://cutt.ly/qTrIXN8>

унікати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології⁴.

Текст може супроводжуватися ілюстраціями, які допомагають розкрити мету й завдання.

Висновок. У висновку наводяться основні результати, отримані студентом особисто, стисло викладаються підсумки проведеного дослідження⁵ та надані відповідні обґрунтування та особистий погляд на обрану тему.

Список використаних джерел і літератури слід розмішувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку⁶.

Оформлюється список відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» або ж до одного з міжнародних стилів оформлення публікацій: MLA (Modern Language Association) style; APA (American Psychological Association) style; Chicago/Turabian style; Harvard style; Vancouver style.

II. Загальні вимоги до оформлення текстової частини документа

Сторінки мають бути пронумеровані. Першою є титульна сторінка, але на ній номер сторінки не ставиться, поточну нумерацію розпочинають указувати зі сторінки «Зміст». Номер сторінки ставлять у правому верхньому куті сторінки без крапки.

Розділи

1. *Заголовки структурних частин* роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ», друкують великими літерами з вирівнюванням по центру сторінки.

Кожен із цих підрозділів розпочинається з нової сторінки. Переносити слова у заголовку та підкреслювати їх не дозволяється. Структурні частини роботи, такі як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. (Не можна друкувати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ»).

2. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу (за допомогою «нерозривного переносу» комбінацією клавіш «**Enter + Shift**»).

Підрозділи, пункти

1. *Заголовки підрозділів* друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «2.3» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому самому рядку наводять заголовок підрозділу.

2. *Заголовки пунктів* друкують маленькими літерами (крім першої великої) з

⁴ Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. 2007. № 6. С. 6.

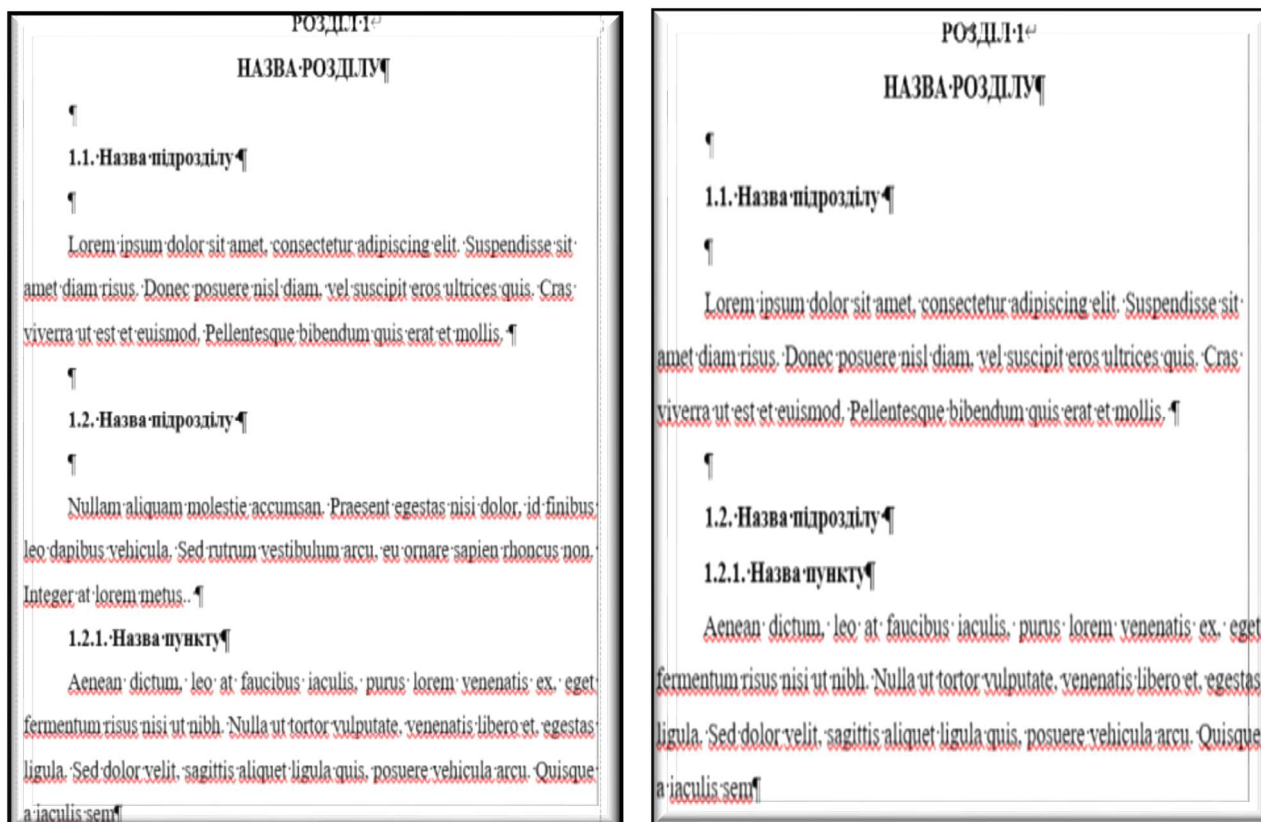
⁵ Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. С. 160.

⁶ Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. 2007. № 6. С. 12.

абзацного відступу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

3. Між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом слід робити додатковий міжрядковий інтервал.

Приклад

Ілюстрації

1. *Ілюстрації* позначають словом «Рисунок» і нумерують. Рисунок обов’язково розміщують одразу після абзацу, де про нього йдеться. Назву рисунка наводять знизу (по центру) або праворуч від рисунка.

2. У тому місці, де викладається тема, пов’язана з ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках “(рис. 3.1)” або зворот типу: “...як це видно з рис. 3.1⁷” або “...як це показано на рис. 3.1”.

3. Підпис рисунку за алгоритмом:

«Рисунок [ ]№ розділу[ ]№ по порядку рисунку[ ]-Назва рисунку»

(Приклад: Рисунок 1.3 -Контурна карта території України X ст.)

4. Між текстом і рисунком, а також між назвою рисунка й текстом після рисунка слід робити додатковий міжрядковий інтервал⁸.

Приклад:

⁷ Звернути увагу, що при переносі в тексті посилання на рисунок номер рисунку окремо не переноситься від слова «рис.».

⁸ Мазур О. В. Основи наукових досліджень: Посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця, нова книга, 2013. С. 50.

На рис. 1.3 надано зразок оголошення в газеті про торгівлю домашніми тваринами.

Рисунок 1.3 – Зразок оголошення в газеті «Киевлянин» по торгівлю домашніми тваринами [3, с. 7]

На рис. 1.3 надано зразок оголошення в газеті про торгівлю домашніми тваринами.

Рисунок 1.3 – Зразок оголошення в газеті «Киевлянин» по торгівлю домашніми тваринами [3, с. 7]

Наступний текст

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Здобувач повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Цитата в тексті береться в дужки «”» або «»».

У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело робота не зараховується⁹.

Посилання в тексті роботи на джерела та цитати слід оформлювати відповідно до відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання або ж до одного з міжнародних стилів оформлення публікацій: MLA (Modern Language Association) style; APA (American Psychological Association) style; Chicago/Turabian style; Harvard style; Vancouver style.

Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «рис. 1.2».

На всі таблиці роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в

⁹ Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Бюлетень ВАК України. 2007. № 6. С. 6.

тексті пишуть скорочено, наприклад: «... у табл. 1.2».

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3»¹⁰.

Посилання на цитату зазначається коротко у квадратних дужках номер джерела в списку літератури та вихідну сторінку цитати: «...[Текст цитати].....[10, с. 355]».

Додатки

Додатки (за наявності) оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток _____» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б. Один додаток позначається як додаток А.

Ілюстрації й таблиці, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: Рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); таблиця (А.1) – перша таблиця додатка А¹¹.

---

¹⁰ Мазур О. В. Основи наукових досліджень: Посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця, нова книга, 2013. С. 50.

¹¹ Мазур О. В. Основи наукових досліджень: Посібник для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця, нова книга, 2013. С. 54.

Додаток Д 1

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

(повна назва інституту/факультету)

кафедра ІСТОРІЇ

(повна назва кафедри)

ДОПОВІДЬ

з дисципліни (кредитного модуля) **Історія Української культури**

спеціальність Для всіх спеціальностей

спеціалізація Для всіх спеціалізацій

На тему

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Виконав (-ла) студент (-ка) _1-го курсу

гр. **БС- з**

ПРИЗВИЩЕ Ім'я по батькові студента

Засвідчую, що у роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Студент (-ка) _____

(підпис студента)

Київ – 20xx_р.

Додаток Д 2

Простий план зміст доповіді (реферату)

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1	
1.1.	4
РОЗДІЛ 2	5
2.1.	8
РОЗДІЛ 3	18
3.1.	
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	21
ДОДАТКИ	

Додаток Е

Зразок оформлення презентації

Не розміщуйте на слайді дослівно все, що ви маєте намір сказати словами. Великий текст дуже важко читати та майже неможливо запам'ятати.

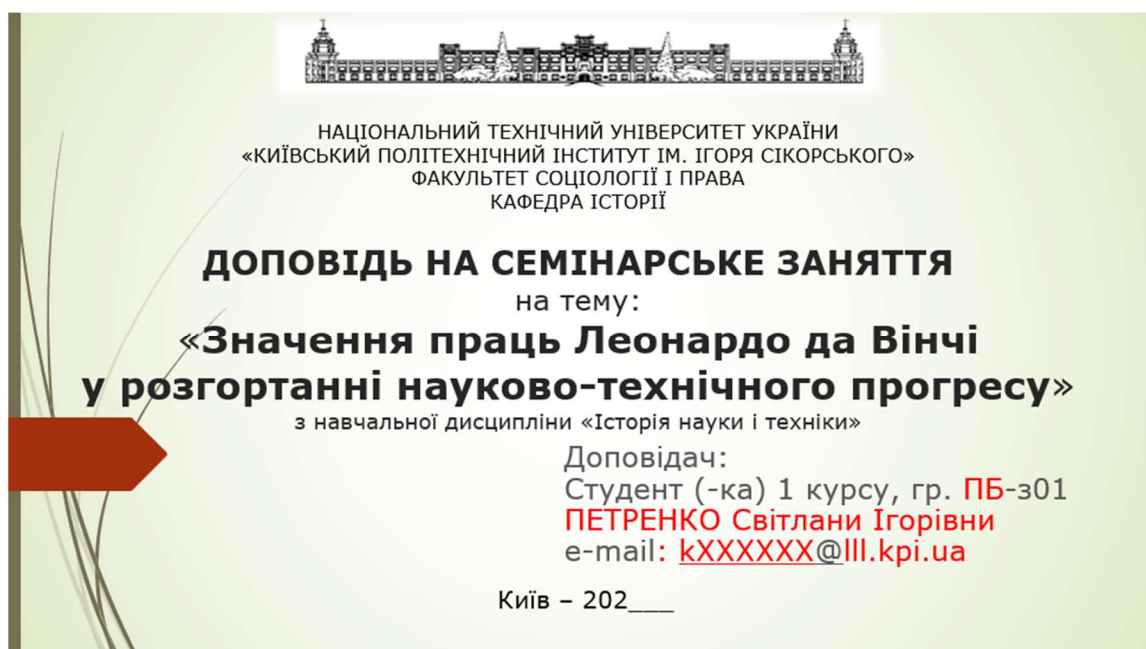
Не пишіть весь текст прописними літерами.

Рівномірно та раціонально використовуйте площу слайда.

Під час оформлення презентації краще використовувати такі шрифти: ArialGeorgiaTahomaVerdana.

Не слід використовувати виділення підкресленням, тому що в сприйнятті активних користувачів Інтернету підкреслення пов'язане з гіперпосиланням.

Титульний аркуш

Зміст презентації

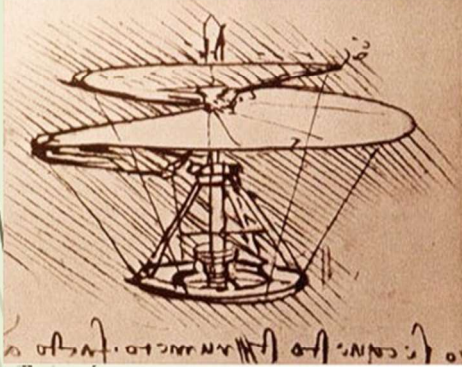

Вступ

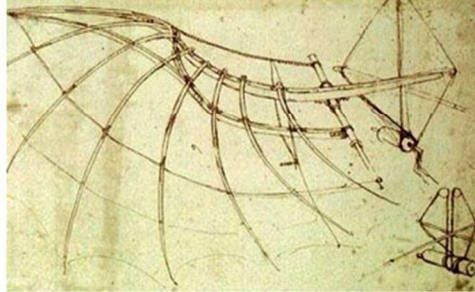

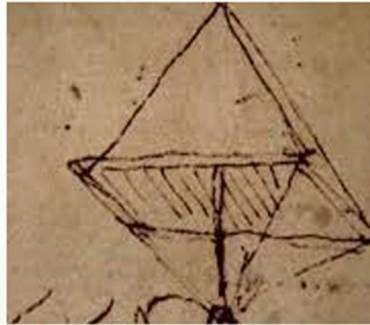
ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ

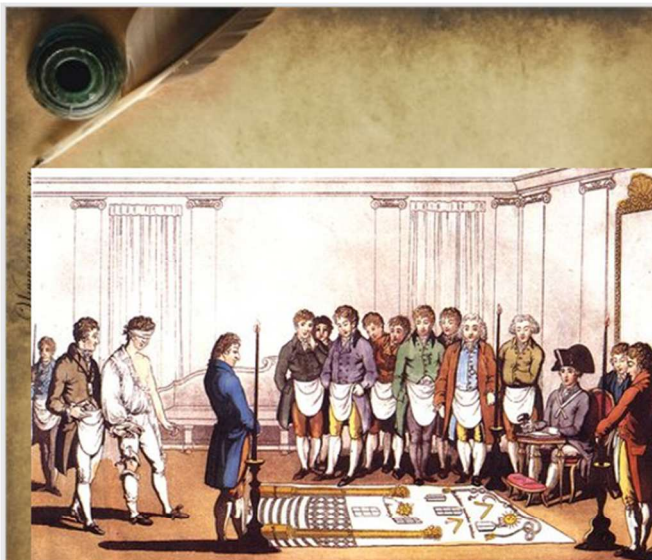
Однією з перших (і найвідоміших) замальовок на тему польоту людини є схема пристрою, яке в наш час прийнято вважати прототипом гвинтокрила.

Механізм польоту, - крило птаха. Леонардо да Вінчі був переконаний, що "людина, яка долає опір повітря за допомогою великих штучних крил, може піднятися в повітря.

Запис у проміжку між 1483 та 1486 роком. Такий пристрій отримав назву "парашут" (від грецького para - "проти" і французького "chute" - падіння).

ХТО ТАКІ МАСОНИ

Перші масонські ложі були засновані в Англії ще в 17 столітті, це було об'єднання мулярів, які займалися будівництвом храмів. Саме слово "муляр" є буквального перекладом назви членів організації.

Висновки

Дякую за увагу

